

3. fejezet

A szerelés

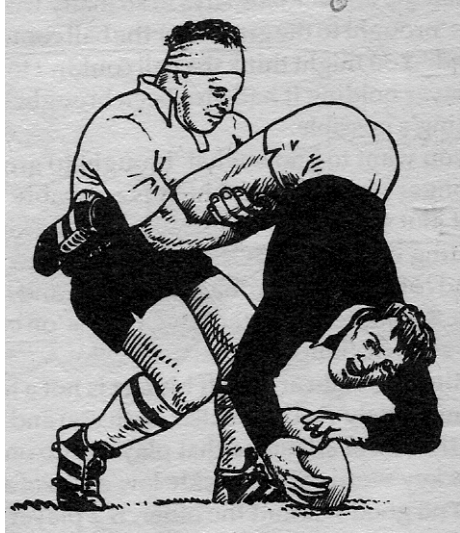
Javasolt kiegészítő anyag: az IRB 2005-ben kiadott értelmező DVD anyaga, mely letölthető a magyar honlapokról is pl. <http://www.szentes.rugby.hu/letolt.htm>.

Az egyik egyszerű dolog a rögbi az, és ezt nem győzzük elégszer hangsúlyozni, hogy ez gyorsan mozgó és folyamatos játék a lehető legkevesebb megállásokkal.

Másik egyszerű dolog a szereléssel kapcsolatban az, hogy lehetővé teszi, hogy rákapcsolódjunk valamire, ami gyorsan mozog és teljesen megszünteti annak mozgását.

Szerelni kell, ez egyértelmű, de a játéknak folytania kell tovább. Ez az amit a szerelésre vonatkozó szabályok próbálnak biztosítani. Ez ugyancsak meglehetősen egyszerű, feltéve hogy tudjuk mi az, hogy szerelés és mi nem az.

Először is szerelés a játéktéren belül kell megessen (a célvonalak közti terület) senkit sem lehet szerelni a célterületen, levinni a földre le lehet persze, de szerelni nem.

Szerelve: a labda érinti a földet. Ha a labdavívó a játéktéren megfogja az ellenfelet és a labda érinti a földet, akkor az szereltnek tekintendő.

Leszerelve: Játékos az egyik térdén. Ha labdát vivő játékost megfog egy ellenfél a játéktéren és a labdás egyik térdé, vagy mindkettő földön van, akkor szereltnek tekintendő.

Ha labdát vivő játékost a játéktéren megfogja egy ellenfél és leviszi, akkor szereltnek tekinthető. Ez ugye meglehetősen egyszerű. Csíp el a labdást és vidd le a földre, s a szabályok szerint leszerelted.

Amit valójában a szabálykönyv oly sok részletezés árán elmond, az az hogy valaki akkor szerelt, ha levitték a földre, vagy a labda a földdel érintkezésbe kerül. Mondhatnánk, hogy a labda csak akkor érintheti a földet, ha az azt tartó játékost is levitték, de higgyenek nekem, ebben a játékban bármi megtörténhet. Ha azt akarjuk tudni, hogy mit jelent az, hogy levitték a földre, akkor azt kell mondanom, hogy nem áll többé a lábain, ami valószínű megegyezik azzal, amit Önök is gondoltak.

De mi van akkor, ha a labdás játékos az egyik lábán és az egyik térdén támaszkodik, vagy mindkét térdén, vagy ül a fenekén, vagy egy másik játékoson, vagy egy másik földön lévő játékoson van. Ilyenkor levitték a földre, tehát le lett szerelve? Válasz: Igen, le lett. A szabálykönyv azt mondja, a lábain, ami azt jelenti, mindkét lábán. Ha nincs fent, akkor lent van. Az egész ilyen egyszerű.

A labdavívó lábainak kiemelése még nem szerelés.

Mikor szerelés történik, akkor a labdásnak is és a szerelőnek is mindent el kell követni azért, hogy a labda megjátszható legyen.

A szerelés szabályaiban a kulcsszavak a fogva tartva, és a földre vité. Egyik nélkül a másik nem működik. Egy játékos rávetődik az ellenfélre és leviszi a földre anélkül, hogy fogva tartaná, akkor ez nem szerelés, ily módon az ellenfélnek nem kötelessége elengedni a labdát. Tennie kell valamit, nem feketé csak ott a labdával,

báránnyelhetőket számolgatva - leadhatja a labdát egy játékosársának, vagy felkelhet vele és futathat tovább. Ebben a helyzetben semmi sincs, ami megakadályozná, hogy passzoljon a földről.

A szerelésre vonatkozó szabályok működése igazán egyszerű és nyilvánvaló. Ha a játék az ésszerűség szabályai szerint tovább folytatódhat, akkor a szabály hagyja is azt tovább folyni. Ha a szerelt játékos lehullik a földre, akkor el kell engedni a labdát, hogy valaki meg tudja azt játszani. Még hozzá azonnal el kell engednie.

Két oka van annak, amiért a szabálykönyv azt mondja, hogy azonnal. Az egyik oka az, hogy egy másik játékos fel tudja venni a labdát, és így biztosítani tudja a játék folyamatosságát. A másik, hogy a labdát kereső többi játékos által ne legyél labdatartó formájúra összepréselve. Mint általában, ami jó a játéknak, az jó magának a játékosnak is.

Várjunk csak egy picit, ne haladjunk olyan gyorsan, menjünk vissza egy picikét. A szerelt játékosnak megjátszhatóvá kell tenni a labdát. Mit jelent pontosan az, hogy megjátszható?

Ez valójában sokkal többet jelent annál, mint csak egyszerűen elengedni a labdát.

Ha szerelték, a szabály szerint lehetőség van arra, hogy még lepasszolod a labdát, feltéve, ha ezt azonnal teszed. (Nehéz elképzelni, hogy egy játékos azonnal lepasszolja a labdát, amikor éppen földet érőben van, amikor kikaszálták a lábait alóla, de hát vannak a szerelésnek egyéb formája is. Egy térdein nyugvó szerelt játékosnak van lehetősége, hogy azonnal passzoljon.)

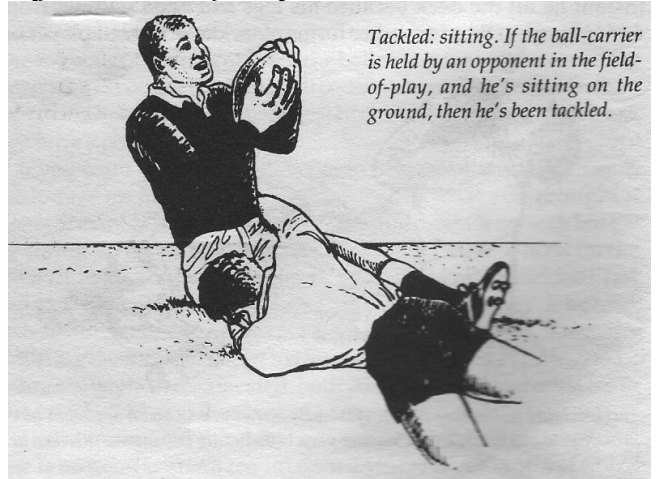
Szerelve: ülő helyzetben. Ha a labdavívó a játéktéren fogott állapotban van egy ellenfél által és valamely másik játékoson fekszik (akár a szerelőt is beleértve), akkor le lett szerelve.

Emellett a szabálykönyv lehetővé teszi számunkra, hogy elengedjük a labdát feltéve, ha azonnal tesszük, vagy aztán felkelünk, vagy ha tudunk - elsodródjunk az útból. Az elengedni szónak két érdekes jelentése van. Elengedhetjük a labdát oly módon, hogy valamelyik irányba kirakjuk a földön. Vagy elengedhetjük oly módon is, hogy a földön valamelyik irányba kigurítjuk, kivéve természetesen az előre irányt.

Azt észrevettük a játék figyelése során, hogy a legtöbb szerelt játékos által előnybe részesített irány ez a saját csapatára irány.

Most tehát akkor haladjunk tovább előre. Leszerelték, elengedted a labdát, remek, akkor mi következik?

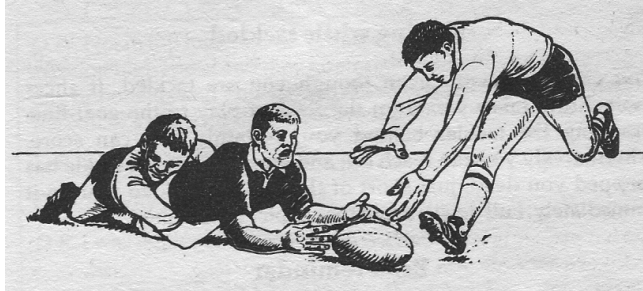
A következő játékos, aki megjátssza a labdát - akár felvéve azt, passzolva vagy rúgva - a lábain kell álljon. A rögbi az a játék, ahol futnak a labdával és futni nem igen tudnak a térdeinken. Ez érvényes terád, arra aki szerelt, és bárki másra, aki feltűnik a környéken. Te is állj a lábaidra mielőtt elkezdenéd keresni a labdát. Normál esetben persze a szerelő is és a szerelt játékos is arccal a sárban hever a földön, tehát egy harmadik ember általában aki megszerzi a labdát. Ezen játékos misztikus fontosságra tett szert játékevezetői körökben. "A harmadik ember lábain álló játékos legyen" mondják a játékevezetők mindenkinek, aki figyel. Amikor egy labda szabaddá válik szerelésből, a játékevezetők különös érdeklődést mutatnak a labdát megjátszó következő játékosal szemben. Bármilyen messze is került a szereléstől a labda, a következő játékos, aki megjátssza, ha nem áll a lábain, vagy nem állt legalább addig a lábain, amíg ki nem vetődött a labdával, a játékevezető garantáltan lecsap rá. Ez érthető. Ha a szerelt játékos elengedi a labdát, de a következő érkező játékos azonnal megjátszhatatlanná teszi, a játék megállásra kárhoztatott.

Tackled: sitting. If the ball-carrier is held by an opponent in the field-of-play, and he's sitting on the ground, then he's been tackled.

Szerelve: ülő helyzetben. Ha a labdavívó a játéktéren fogott állapotban van egy ellenfél által és ül a földön, akkor szereltnek tekintendő.

A szereléssel foglalkozó szabálypontok rendkívül egyszerűek. Ha szerelést követően nem állsz a lábaidon, nem tehetsz bármit. Nem játszhatod meg a labdát. Még csak hozzá sem érhetsz. Nem szerelheted azt a játékost, aki megszerezte a labdát. Még sem próbálhatod szerelni. Egyetlen dolgot tehetsz: felállhatsz. Tehát tégy így.

A harmadik játékosnak a lábain kell állnia. Szerelést követően a következő játékos, aki megjátssza a labdát, a lábain kell álljon és azon is kell maradjon.

Szerelő: idefigyusz!!

Ami jó a labdavívőnek, az jó a szerelőnek is. Ha együtt mennek le a labdával a földre, akkor a szerelőnek kell először cselekednie. Engednie kell, hogy ellenfele elengedhesse, szabadabbá tehesse a labdát, igazából a szerelőnek azonnal és teljes mértékben hagynia kell, el kell engednie a szerelt játékost. El is kell távolodnia tőle és a labdától is. Ha nem tud felkelni, meg kell próbálnia, azon egyszerű oknál fogva, hogy addig nem foglalkozhat a labdával, amíg nem áll a lábain. Mindkét játékos - a szerelő és a szerelt játékos is - kötelezettséggel bír a labda megjátszhatóvá tételére oly módon, hogy elengedik azt és biztosítják is a helyet a megjátszásra. (De jegyezzük meg, hogy ha a szerelt játékos a célvonalhoz karmyújtásnyira fekszik, ebben az esetben azért ellenfele kiütheti a labdát a szerelt játékos kezéből, megakadályozandó egy célt, vagy egy önmentést.)

Szerelt játékos célvitele

Szerelt állapotban is vihetünk célt. Ha egy kis mozdulat választ el téged a játéktérrel a célvonalig, akkor hátadon a szerelővel még mindenképpen berakhatod a célt. Hasonlóan, ha leszerelték, csak egy minimális távolságra célvonal előtt, még kinyújtózkodhatsz és berakhatod a célt. Az egyetlen feltétel, hogy ezt azonnal tedd meg. További részleteket majd a célvittel kapcsolatos fejezetben szolgálunk.

Tömör emlékeztető

A fentiek egyike sem érvényes a célterületen. Törvényhozási szempontból a szerelés csak a játéktéren tekinthető szerelésnek és ez a játéktér ugye a két célvonal közötti terület. Amint áthaladunk a célvonalon, attól a pillanattól kezdve, hogy behatoltunk a célterületre tovább semmi értelme sincs, hogy azt várjuk bármelyik fickótól, hogy kirakja a labdát, mert leszerelted, tehát itt a szabály teljesen másként rendelkezik. (Lásd a célterületen játékkal foglalkozó fejezetet.)

A szerelés maga nem volt mindig ilyen humánus és egyértelmű ügy, mint ma. Az 1850-es években, amikor a játék maga egyfajta diák demonstráció szintjén zajlott a Rugby School-ban, az a játékos, akit nyakonszíptek, el kiálthatta magát "letéve" és letehetette a labdát egy elkövetkező tolongás kedvéért. Ha nem kiálthotta így el magát, az ellenfele azt mondhatta, "rúgi bele" és el kezdetett rugdosódni. Csak a térdtől lefele lehetett rugdosódni és nem lehetett egyszerre fogni és rugdosódni. Ennek ellenére mégis időnként negyedóraig is elrugdosódtak egymáson, mielőtt lerakták volna a labdát. A mai szabály segítségével ugyanezen eredmény körül háromszázszor gyorsabban elérjük, ötezrednyi fájdalom lévén. A szerelésre vonatkozó szabálypontok bármelyikének megsértése büntetőrúgást eredményez az esemény színhelyéről.

Olvasók írják

Q.W. Bristol-ból írja: Amit Ön írt a szerelésről és arról, hogy utána minek kell bekövetkezni, úgy érzem nagyon szép, de nem igazából ez történik a mérkőzéseken. Így van?

D.R.: Nem

Q.W.: Nem az élvonalbeli mérkőzéseken, nem bizony. Szerelnek egy fickót, társai jönnek nagy sebességgel, átsöpörnek rajta és behajtanak az ellenfélbe, még mielőtt azok odajuthatnának a labdához. Olyan mint az amerikai foci.

D.R.: Nos hát ez szabályellenes.

Q.W.: Akkor miért nem fúj a bíró?

D.R.: Azt reméltem, hogy majd Ön megmondja.

***

P.O'B. Belfast-ból írja: Mi ez a süket duma arról, hogy a szerelt játékos még lepasszolhatja a labdát?

D.R.: Ez benne van a szabályban.

P.O'B.: Fekszik a földön és még lepasszolhatja a labdát? Annak ellenére, hogy leszerelték? No szálljon le rólam.

D.R.: Igen ez így van, feltéve, ha ezt azonnal megteszi.

P.O'B.: Milyen gyorsan azonnal?

D.R.: Amilyen gyorsan csak meg tudja tenni. Tegyük fel egy forró krumplit tart a kezében. Milyen gyorsan szabadul meg tőle? Nos olyan gyorsan.

P.O'B.: Ez egy ír krumpli?

***

A.H.Edinburgh-ból írja: Ön azt írja, hogy a szerelt játékos úgy is elengedheti a labdát, hogy kirakja azt a földre.

D.R.: Így van.

A.H.: De nem, nem ezt teszi, ugye?

D.R.: Nem értem.

A.H.: Kirakja a labdát a földre, de nem engedi el. Rajta tartja a kezét. Megfogja egy játékos társnak, aki majd felveszi.

D.R.: Hát bizony egy ilyen bűnös világban élünk.

4. fejezet Játékos labdával a földön

Most hagyjuk egy kicsit a szerelést. Ennél a pontnál a szereléssel vagy szerelés elvégzésével foglalkozunk. Itt a fő pont az, hogy mi történik, amikor egy játékos a labdával a földre kerül, vagy amikor egy játékos lemegy a földre, hogy begyűjtse a labdát. Mit kell aztán tennie.

Azonnal cselekednie kell.

A labdáért lemenetel - pl. egy támadás megakadályozására, vagy a labda elgurulásának megakadályozására - az rendben van. A labdára rátekeredés az egész játék leállítására az már nincs rendben.

Ha lementünk a földre, hogy megszerezzük a labdát, nem lényeges igazából, hogy mit teszünk, a lényeg az, hogy gyorsan tegyük. Kis választási lehetőségünk van. Felállhatunk a labdával, lepasszolhatjuk azt, vagy a földön maradván kirakhatjuk azt. Ha passzoljuk vagy kirakjuk, akkor is azonnal fel kell állnunk és elmennünk onnan. A koltói All Blacks-eknek van egy kedves kis ritmusuk:

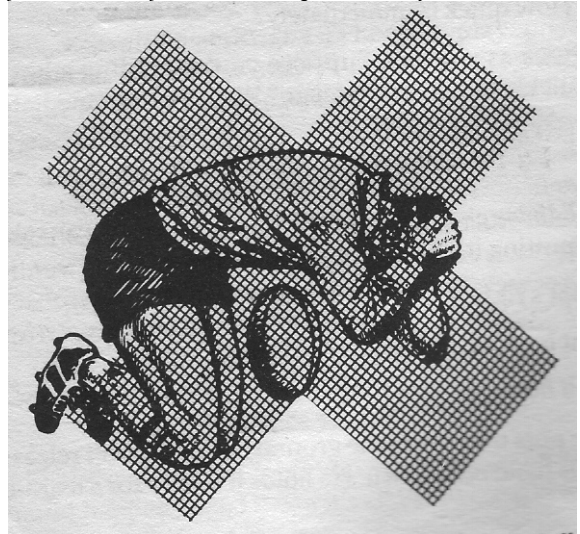
Ne a fűvön heverj

Nyitott tóli nem megy a fenekeden

Azt senki nem mondhatja, hogy nem rimel, de azt se, hogy nem értenek a nyitott tolongáshoz Új-Zélandban. A rigmus egy örök igazságot ecsetel, mely úgy szól, hogy a rögbi lábön álló játékosok játsszák. Ha bárki megjátszhatatlanná teszi a labdát azzal, hogy rávetődik, vagy azzal, hogy a földön marad, az meglehetősen rossz hír.

Ne fekjüdj a labda közelében

Ha nem akarsz megjátszani a labdát, ha tudsz fel kell kelned, vagy el kell gurulnod onnan. Amit nem tehetsz az, hogy rátekeredsz a labdára, amíg segítség nem érkezik. Ez akkor is igaz, ha te vagy az utolsó védő és az ellenfél egy méterre van a célterületedtől. Akkor sem fekjüdhatsz rá a labdára. Ez tönkretenné a játékot, és ha esetleg a játékvezető nem fúj időben - neked magadnak is bizonyos sérüléseket okozhat.

Ne fekjüdj a labdán vagy annak környezetében. Az nem elég, hogy elkerüld a labdán való fekvést - mindent el kell követni azért hogy felkelj vagy elgurulj onnan. Ez a játékos nem ér hozzá a labdához, de nyilvánvalóan feltartja mindazokat, akik meg akarják azt szerezni.

Ne vetődj rá egy labdával a földön fekvő játékosra!

Ha az tiltott, hogy a labda közelében fekjüdj a földön, akkor egyáltalán nem meglepő, hogy szándékosan labdával vagy labda nélkül a földön lévő játékosra vetődés hasonlóan rossz dolog. A kulcsszavak a **szándékosan rávetődni vagy ráesni**. Ez az, amit a játékvezetőnek feltétlen meg kell torolnia. A morális ok: Tegyé meg mindent azért, hogy a lábaidon maradjál. Végül is ezeken játsszák a játékot.

5.

Valaki számárságot követett el: 1. rész

Négy alapelvbe foglalhatjuk össze, azokat a dolgokat, amelyeket megtehetsz, ill. nem tehetsz meg a rögbiben:

1. Az egyetlen módja az előrejutásnak a futás vagy a rúgás. Nem dobhatod vagy ejtheted előre a labdát.
2. Csak akkor foghatsz meg játékost, vagy állhatsz az útjába, ha labda van nála.

3. Még ebben az esetben sem veszélyeztethetsz.

4. Mindent el kell követnie mindenkinek, hogy a játék gyors és folyamatos legyen a lehetőségek keretein belül.

Ha követjük ezt a négy alapelvet, akkor elméletileg minden rendben. Emellett azonban nem válik kárunkra, hogyha átnézzük a bünlajstromot egy jó nagyítóval.

Előredobás és labda előre ejtése

Büntetése: tolongás

Előre passz

Tilos a labda előrepasszolása. Az előre nem azt jelenti, hogy elébed, ez azt jelenti, hogy az ellenség célvonalának irányában. (Ha már egyszer áttörted az ellenfél védővonalát és önzetlenül átadsz egy labdát egy csapattársadnak véletlenül sem dobod azt az ellenfél célvonalának irányába). Húzzunk egy képzeletbeli vonalat, amely a labdán megy keresztül és párhuzamos a célvonalakkal. Ha a leadásod ezen a vonalon vagy a mögött halad, akkor minden rendben van. Ha a labda leesik a földre és előre pattan, a leadás még mindig jó volt. Persze a szabálykönyvek megpróbálják előírni, hogy mit kell tennünk, de senki a világon nem tudja megmondani, hogy egy rögbilabda hogyan fog viselkedni a következő pillanatban. Ha végrehajtottál egy passzt, amely a szabályoknak megfelelően száll a levegőben, de belekap egy szélroham és elkezd előre menni, akkor ez még mindig elfogadott.

Sokan állítják olyanok, akiknek nincs jobb dolguk, hogy amikor két játékos teljesen fej-fej mellett rohan az ellenfél célvonalának mellett és az egyik passzol a másiknak, akkor a labdának előre kell szállnia ahhoz, hogy odaérkezzen, ahol a másik játékos el fog jutni a megkapás pillanatában még akkor is, hogyha az első passzt adó játékos egyvonalban fut vele. Sokan nem értenek ezzel egyet és apró mértani ábráskákat rajzolgatnak különböző papírokra, melyeket a kocsmában a sörükkel támasztanak ki, hogy a ne fújja el a szél.

Ez az egész nem túl sokat számít, amikor ide eljutunk, akkor rá kell jönnünk, hogy igazából a végső döntés azon múlik, hogy éppen mennyi porszem jutott el a játékező szemébe. Itt kezdődnek az igazán fontos dolgok s a mértani tudományok alapelvei is itt fekszenek. Igazából nem számít, hogy előre passzoltál vagy nem - az számít, hogy mit gondolsz azzal kapcsolatban a játékezőtől, amit tettél. Tanulság: Csináljuk úgy, hogy a játékezőtől ne kelljen közbeavatkoznia.

Egy aprócska részlet: Ha átadjuk a labdát egy másik játékosnak, ez passznak számít. Ha a játékos előtted áll, akkor leszen van és a kimenetele a dolognak tolongás véten lesért, vagy pedig büntető rúgás, ha láthatóan szándékosan vette el tőled az a játékos, aki előtted állt.

Előreejtés

Ha igaz az, hogy nem dobhatod el a labdát, akkor az is igaz, hogy nem ejtheted előre. Magától értetődik. Az előreejtés nem attól jön létre, hogy előreejted a labdát, megtaszítod, behúzólsz neki egyet, vagy adsz egy jó erős pofont. Az előreejtéshez mindössze annyi szükséges, hogy ügyetlenül kicsúszson a labda a kezeid közül az ellenfél táborának az irányába.

Az előreejtéshez három dologra van szükség. Először is, a labda hozzáér a kezedhez, vagy karodhoz (vagy fordítva). Másodsor, előre megy: az ellenfél célterület vége vonalának irányába (előreejtésről szó lehet a célterületen is, ne felejtjük el). Harmadszor, nem sikerül elkapni a labdát, mielőtt az még a földre esik, vagy másik játékoshoz ér.

Az előreejtés szabálypontban semmi jelentősége nincs a távolságnak. Az előreejtés, az előreejtés. Függetlenül attól, hogy a 9-es pötytyintette azt fél centire előre, vagy egy szélső könyököt bele három méterre. Emellett a szabály azzal sem foglalkozik, hogy hányszor veszítettük el a labdát. Ha rúgást hajtasz végre, vagy passzolsz, vagy éppen kapsz egy passzt, vagy felkanalazol egy labdát a földről, ügyetlenkedhetsz óraszámra és jójózhatsz a labdával addig, míg a csapatkapitány hajja meg nem őrül, de addig amíg nem ejtetted le véglegesen a földre, vagy nem ért hozzá egy másik játékoshoz, ez nem tekinthető előreejtésnek.

Kivétel: a blokkolt rúgás

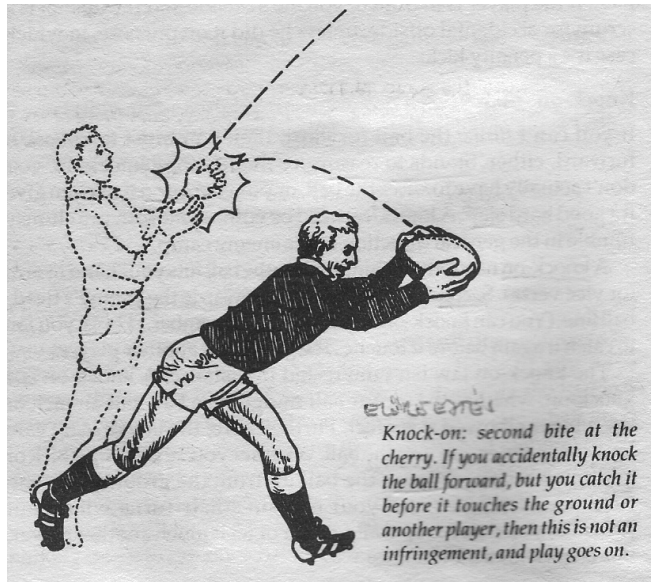
Ha sikeresen blokkoltál egy ellenfél által végrehajtott rúgást, akkor ez nem tekinthető előreejtésnek, még akkor sem, ha a labda hozzáér a kezedhez, vagy karodhoz, majd előremenne a földre kerül - igaz ez akkor, ha nem próbáltad elkapni a labdát. Ha sikeresen elkaptad a labdát, persze ez azt jelenti, hogy robot szemeid, és légyfogó papírhoz hasonló kezeid vannak.

Tilos a szándékos előreejtés

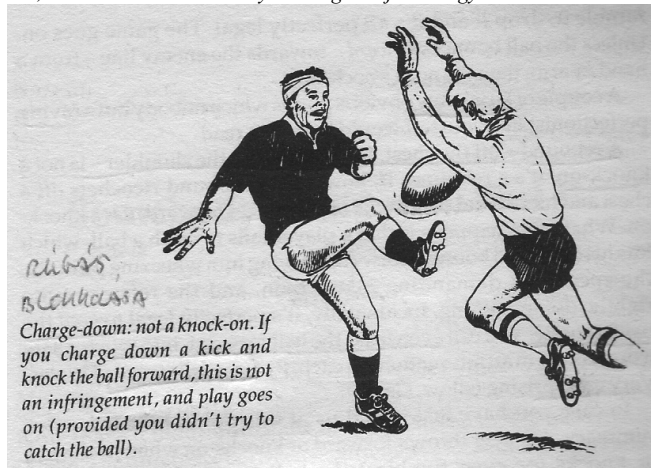
Szabályok szerint az előreejtés (az előredobás, ha úgy alakul) nem lehet szándékos. Ha belenyúlsz egy ellenfél által adott passzba, oly módon, hogy kinyújtod a kezéd, és szándékosan előre ütöd a labdát, ezzel a sorsot hívtad ki magad ellen. Hasonlóan, ha látod, hogy mindenfelől ellenfelek közelednek, s oly módon szabadulsz meg a labdától, hogy előredobod, ez ugyancsak rossz hír számodra. Mindegyik esetben az ítélet büntetőrúgás és alkalomadtán a játékezőtől akár büntetőcél is ítélhet.

Kint az édes, sáros csatamezőkön senki sem beszél előredobásról, mindenki előre passznak nevezi azt - mindenki, kivéve a szabálykönyvet, és a szabálykönyvnek megvan erre a jó oka. Egy passz az két játékost feltételez. Az előredobás nem. A szabálykönyv nem foglalkozik azzal, hogy mit szándékoztál tenni, van-e társad a másik oldalán, vagy nincs. Ha labda elhagyja a kezeidet és előre száll, ez elegendő ok.

Ne felejtjük el, láttam már játékosokat azon vitatkozni a bíróval, hogy az előre-passz az valójában előreejtés volt és valójában még az sem, mert mielőtt leesett volna a labda, elkapták azt uralom. (A játékosok mindig akkor mondják, hogy bíró úr, vagy uralom a játékezőnek, amikor ingoványos talajon mozognak). Ami valójában történt, az úgy volt, hogy a játékos messze hátulról érkezett, hogy elkapjon egy meglehetősen rossz leadást, beleköltözött még egyet, mitől az még öt métert szállt előtte, utána futott és még el tudta kapni. Nem rossz próbálkozás. Azonban egy dolog biztos, ha a játékezőtől azt mondta, hogy ez előredobás volt akkor, jobb ha hiszünk neki.

Előreejtés: Második harapás a cseresznyébe. Ha véletlenül előreejted a labdát, de még elkapod, mielőtt földet ér, vagy hozzáér egy másik játékoshoz, akkor nem történt szabálytalanság és a játék megy tovább.

Rúgás blokkolása: nem előreejtés. Ha egy rúgást blokkolsz és a labda előreejtődik, ez nem tekintendő szabálytalanságnak és a játék megy tovább. (Feltéve, ha nem próbáltad meg elkapni a labdát).

Ha már egyszer ügyetlenkedsz, tedd azt hátrafelé

Az előreejtés nem az ejtéstől következik be, hanem az előre tényétől. Tegyük fel, hogy leadást kapsz, vagy rúgást kapsz el, miközben saját célterületed irányába vagy fordulva. Ekkor zsonglörködhetesz szabadon a labdával, kicsúszhat a kezéd közül, elejtheted, mégsem történt semmi szabálysértés. A játék megy tovább. Ha a labda nem előre pattan - az ellenfél célvonalának irányába - karról, vagy kézről, akkor az nem előreejtés.

Következzék itt egy pár komikusan nyilvánvaló dolog, melyről csak a hozzánk hasonló dühöngő maximalisták kedvéért ejtünk szót:

Lepattanás - mellkasról pl. vagy vállról - az nem előreejtés; az egyszerűen lepatтанás. Ha azonban a visszapatтанás pl. a mellkasról történik és hozzáér a kezéhez, vagy karhoz, majd így pattan előre, akkor ez már előreejtés. Ami gyakorta megesik, hogy a játékosok nem tudják elkapni a labdát, mely a mellkasukról vágódik előre, ők az ütéstől sajnálni valóan zihálnak, a nézők előreejtést üvöltötenek, a játékezőt pedig helyesen semmit nem tesz. Mellesleg megjegyezhetjük még, hogy tökéletesen szabályszerű a labda fejelése a rögbiben. Még az is megengedett, hogy a labdát előrefelejeld akár az oldalvonalon kívülre. Ezt láttam egyszer egy nemzetközi mérkőzésen. Gareth Edward nevű walesi játékos csinálta. Ez a Gareth tényleg egy újító kedvű fickó.

Azoknak, akik most kapcsolódtak be az olvasásba, álljon itt egy kis híresszefoglaló. Akkor következik be előredobás, vagy előreejtés, amikor előredobjuk vagy ejtjük (vagy ügyetlenkedjük) a labdát az ellenfélük célterület vége vonala irányába, kivéve azt az esetet, amikor az előreejtést még elkapjuk, mielőtt az földet érte volna, vagy egy másik játékost ért volna. Ezen dolgokért a büntető a megtörténés helyszínéről a tolongás, az ellenfél bedobásával természetesen. És most térjünk vissza a normál programunkhoz.

Olvasók írják

L.C. Leicester-ből írja: Az ellenjáték szabály azt mondja ki, hogy bárki, aki szándékosan megsérti a szabályokat, az sportszerűtlen játék vétségében bűnös, és ennek büntetése, büntetőrúgás. Hogy van akkor, hogy a szándékos előreejtésért csak szabadrúgás a büntetés.

D.R.: Hát ez egy régi öreg játék, ugye. De három dolgot azért nem szabad elfelejteni. Először is a szabályalkotók azt szeretnék, ha minél kevesebb mérkőzés döntene el a büntetőrúgások. Másodsorban a játékezőknek lehet, hogy nehéz döntést kell hoznia. Megpróbált-e a játékos előrejutást végrehajtani, vagy csak az ellenfél passzának a megszerzését próbálta végrehajtani, és ez nem sikerült neki. Harmadjára, ha a játékező úgy gondolja, indokoltnak látja, akkor akár büntetőt célt is ítélt.

6. fejezet

Valaki számárságot követett el: 2. rész

Ellenjáték

Az ellenjáték szabálynak három elkülönült része van: 1. feltartás, 2. sportszerűtlen játék és megismételt szabálytalanságok és a 3. veszélyes játék, és sporthoz nem méltó viselkedés.

Na ezzel most már tele lehet az agyunk. Némelyik jobban a torkunkon akadhat, mint a másik. A köztük lévő különbség sok mindent elmond nekünk a szabályokról, és arról, hogy hogyan akarnak működni. Vegyük a **feltartást** (példa: futás a labdát vivő játékosunk előtt). Ebben az esetben jól akarunk játszani, de rosszul tesszük ezt. Ha megessük, büntetésünk büntetőrúgás. A következő a **sportszerűtlen játék** (példa: labda kidobása oldalvonalra), valamint **megismételt szabálytalanságok** (rendszeresen ferde bedobás a tolongásba). Ezekben az esetekben a szabályok torzításáról vagy azok alóli kibúváról van szó, és nem szükségszerűen fizikai erőszakról. Ha valaki bűnösnek találattott, akkor büntetőrúgással büntettet a bíró által. Aki pedig ezt tartósan folytatja, azt akár ki is állíthatják.

A legutolsó és a legrosszabb, az a **veszélyes játék** (pl. kései szerelés), valamint a **sporthoz nem illő viselkedés** (példa: bemutatás egy ellenfélnek, miután célt vített). Itt játékról már szó sincs. Ha szerencséd van, akkor csak figyelmeztetésben részesülsz, és büntetőt célt ítélnék ellened, ha ismét megteszed és szerencsés vagy, akkor büntetőrúgás lesz ellened, (akár büntető cél is), nagy valószínűséggel a pályát is el kell hagynod, s állhatsz a szőnyeg szélén a Fegyelmi Bizottság előtt. (Ha kevésbé vagy szerencsés, akkor kapsz egy nagy gombócot is az ellenfeletől. Igaz, hogy a szabályok tiltják a bosszúállást, de azért ne kísérsd a sorsodat.)

Ez a három részre osztás az ellenjáték szabályok célkitűzéseit egyértelműen érzékeltetik.

A szabályok egészében a rossz berögződések ellen vannak, ezek bárhol ütök fel ronda pofájukat, a szabálykönyv azonnal ropogós, friss büntetőrúgásokat vagy szabadrúgásokat ad ki magából. Ha a játékos aktívan részt vett a játékban, amikor feltartást követett el, a szabálykönyv megelégszik egy büntetőrúgással. A fickó rosszul tette, jön a türelmes indoklás, de legalább próbált a játékban is részt venni. Most ezután majd talán jobban odafigyel a dolgokra.

Ezzel szemben, bárki, aki sportszerűtlen játékban, vagy ismételt szabálytalanság elkövetésben bűnös, az saját javára igyekszik újrainni a szabálykönyvet, - pl. azáltal, hogy kitartóan leszen tartózkodik tolongásoknál vagy bedobásoknál. Ekkor a szabálykönyv sötét színben látja a dolgokat és az elkövetőt vagy elkövetőket büntetővel jutalmazza. Ha nem változtat, teszi hozzá, akkor kötelességünk lesz, hogy megszabaduljunk szolgálataitól.

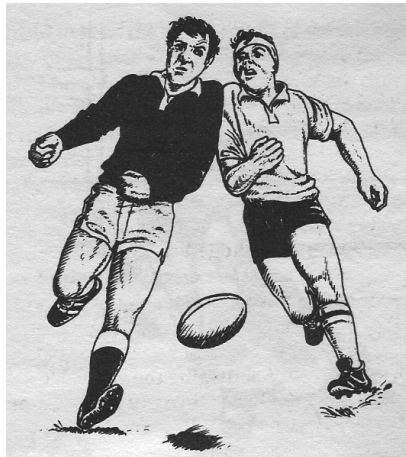
Az igazán nagygyűekkel azonban a veszélyes játék ellen jön ki (ilyen pl. ellenfél megrúgása) vagy a sporthoz nem illő viselkedés esete ellen, amely egy enyhe kifejezés önmagában (ilyen pl. megrúgni valakit akkor, amikor a labda nincs is játékban). S még talán ez enyhe kezelése egy olyan valakinek, aki nem túlságosan érti magát a játékot. Az ilyen elkövető olyan buta, negatív szellemű, és bomlasztó, hogy csak árt az egész ügynek. Nem is csak igazán rossz rögbit játszik, hanem a rögbi ellen cselekszik, egyszerűen fenyegetést jelent minden érintettre. A szabálykönyv szerint nemcsak büntetni kell, büntetőrúgással, hanem a játékezőtől figyelmeztetnie is kell. Ha hasonló szabálysértést még egyszer elkövet (figyeljünk a hasonló szóra: itt nemcsak arról van szó, hogy ugyanazt követi el még egyszer), akkor a szabályok értelmében ki kell állítani. Ha az első szabálytalansága elég csúnya volt, már ott és akkor kiállítható minden különösebb figyelmeztetés nélkül.

A rögbi kemény fizikális sport. Igen nagyfokú önuralmat kíván. A szabályok meglehetősen nyersen bánnak azon játékosokkal, aki nem képes kontrollálni magát. Az a barom mindenkinek elrontja a játékát, merenghetünk aggódóan. Ha egy játékező hajlamos fátylat borítani az ilyen játékosok szennyes hóbortjaira, akkor jobban tesszük, hogyha átnyergelünk pankrációra. Ha hagyjuk, hogy a játékosok ilyet műveljenek, akkor a következő alkalommal már az ellenfél 9-esét fogják megfojtani ott helyben. Tehát jobb, hogyha időben kiállítjuk.

Feltartás

1. Futás a labda megszerzésért

Ha futunk a labdáért és egy ellenfél ugyancsak ezt teszi, csakis váll a váll ellen dukaodhatunk. Mostanság nagyon ritkán látjuk ezt a váll, a váll elleni dolgot, s ha valaki

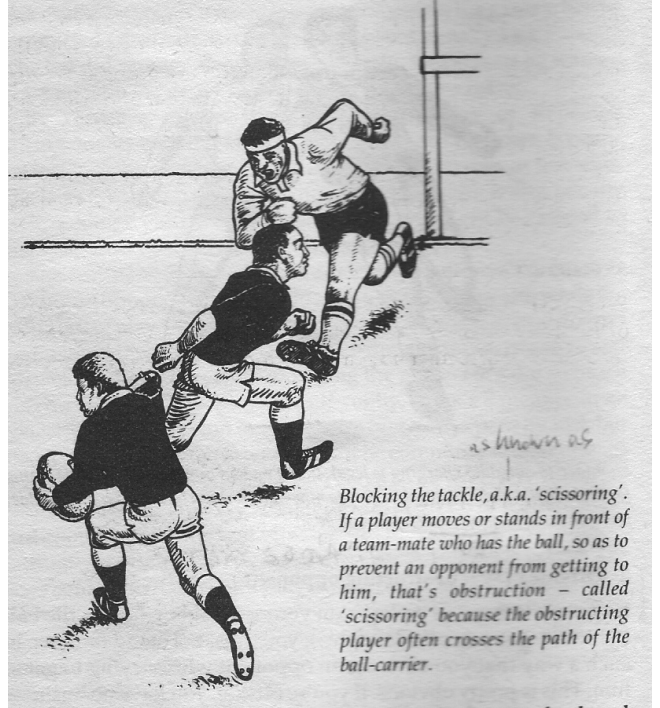
Váll a váll ellen taszigálás szabályos. Ha egy játékos és ellenfele mindketten labdáért futnak, teljesen szabályos oly módon megküzdeni, hogy vállal taszigálják egymást, Feltétel, hogy közben futnak is a labdáért.

tömeg közepén ezt teszi, az szinte kivételnek számít, mindazonáltal ez a tökéletesen szabályos, ha a labda megszerzéséért nyargal két ember. Ez még hatásos is lehet különösen akkor, hogyha a másik fickó átbukik a saját lábán a vállal tisztázás következményeként.

2. Feltartás leszen álló által

Ha egy labdás játékosunk előtt állunk (ugye ez azt jelenti, hogy leszen vagy, igaz?), tilos oly módon állni vagy úgy mozogni, hogy feltartunk olyan ellenfelet, aki megpróbálja társunkat éppen elcsipni. Ez meglehetősen nyilvánvaló: hogy ha leszen vagy nem vehetsz részt a játékban, itt azt tenné a szerelés megakadályozására.

Ne felejtjük el, hogy csakis a játékoson múlik, hogy elkerülje azt a helyzetet, hogy beleavatkozzon a játékba. Fel lehet tartani úgy is ellenfelet, hogy egyszerűen ott vagyunk az útjában, de úgy is hogy odakerülünk, odamegyünk az útjába. Hogyha leszen vagy, a te dolgod, hogy eltűnj az útjából, és nem az övé, hogy megkerüljön.

Blocking the tackle, a.k.a. 'scissoring'. If a player moves or stands in front of a team-mate who has the ball, so as to prevent an opponent from getting to him, that's obstruction - called 'scissoring' because the obstructing player often crosses the path of the ball-carrier.

A szerelő akadályozása, vagy ahogy hívják, keresztelés. Ha egy játékos egy labdás játékosunk előtt tartózkodik, vagy odahalad abból a célból, hogy megakadályozzon egy ellenfelet abban, hogy szerelje őt, vagy elcsipje, ez feltartás - melyet keresztelésnek hívunk, mert a feltartó játékos gyakran a labdavivő útját kereszteli.

3. Feltartás rúgáskor

A magas előrerúgás a rögbiben gyakran látott taktikai elem. Általában ilyenkor egy védő arra vár, hogy elkapja a labdát, miközben az ellenfelek futnak felé. Eddig nincs is semmi probléma. Akkor jönnek a bajok, amikor a csapattársak az elkapók előtt feltűnnek. Szorgalmasan futnak keresztül-kasul, előre és hátra, mint a megbolydult méhkasban. Ezzel azt érik el, hogy megnehezítik az ellenfél dolgát a labda vagy az azt elkapó elérésben. Ez egyszerűen feltartás és tilos. Tilos a labdaelkapó előtt és közelében állni. Ez vonatkozik arra is, amikor valakik egyfajta védőpajzst alkotnak az elkapó előtt.

4. Saját tolongáson, vagy bedobáson áttörés

Ha megszereltünk egy labdát tolongást vagy bedobást követően, akkor nem tehetjük azt, hogy megpróbálunk keresztül csörtetni a saját tolongásjátékosainkon, akik előtűnnek álltak. Ugyanez igaz a nyitott tolongás és a csomagra is. Nyilvánvaló: ezek leszen vannak, a te akciózásod bevonja őket a játékba. Kicsit már kevésbé nyilvánvaló, hogy arra használod őket, hogy védőpajzst szolgáltatassanak számokra az ellenféllel szemben; mivel a rögbiben mindenkinek szabad lehetősége kell arra legyen, hogy elkapassa a labdát abban az esetben, ha képes rá, amit ilyenkor teszünk, az szabályellenes. Mindazonáltal bámulatos, hogy hány játékos nem tud ellenállni a kísértésnek, hogy a legrövidebb utat válassza az ellenfél célvonalához, a saját leszen álló tömegén való áttörés révén.

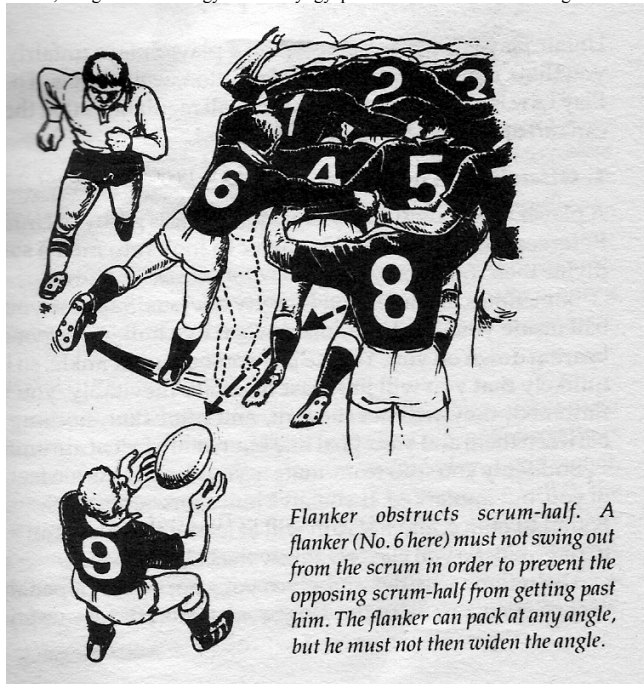
Közbevetőleg hogy említsük meg, ami szinte nyilvánvaló, hogy a szabályban benne van, hogy a labdát vivő játékos soha nem büntethető feltartásért. Aki büntetendő: az a játékos, akibe a csapattárs belefutott.

5. Tolongásból kioldalazó leváló

Akkor, amikor csapatod elsarkazta a labdát tolongásban és annak harmadik sora felől jön kifelé, a leváló - az az ember, akit a szabályok külső játékosként aposztrofálnak - nem fárólhat ki azon célból, hogy az ellenfél 9-esét akadályozza a tolongás megkerülésében és a saját 9-esed támadásában (hogyha az már megszerzte a labdát) vagy a labda megszerzésében (hogyha a saját 9-ese nem vette azt fel).

A saját karjainak a hosszától eltekintve semmi sincs, ami megakadályozná a leválót abban, hogy bármilyen nagy szögben csatlakozzon a tolongáshoz. A szabály egyszerűen csak annyit említi, hogyha már egyszer a labda elsarkazta került, a leváló nem mozdulhat el abból a szögből, ahová beállt nagyobb szögbe.

Azt sem teheti, hogy feláll a tolongásból és ezen döntő pillanatban kitölti ott a teret. Figyelemre méltó, hogy néhány egészen cingár leváló hogyan növeszt extra kezeket és lábakat, amikor az ellenfél 9-ese megpróbál elhaladni mellette. Hunyorognak a fényre és nem egészen tudják, hogy mit csináljanak magukkal, ott maradnak, ahol voltak, elfoglalva kb. 3 négyzetméternyi gyept. Ez feltartás és hibás dolog.

Flanker obstructs scrum-half. A flanker (No. 6 here) must not swing out from the scrum in order to prevent the opposing scrum-half from getting past him. The flanker can pack at any angle, but he must not then widen the angle.

9-es játékos feltartó leváló. Egyetlen leváló sem (itt 6-os számú) nyomulhat ki tolongásból, azért, hogy megakadályozza ellenfél 9-esének elhaladását. A leváló bármilyen szögben becsatlakozhat a tolongásba, de ennél nagyobb szögben nem tolhatja ki magát később.

Sportszerűtlenség

Sportszerűtlen játék csak akkor fordul elő, amikor valamelyik játékos sportszerűtlenül játszik. Ha úgy gondoljuk, hogy ez meglehetősen általános meghatározás, nos hát ez így van. A sportszerűtlen játékra vonatkozó szabály egyike azon ügyes, mindenki-re alkalmazható szabályoknak, amelyeket szükség esetén a játékvezető bármikor elővehet. Következő esetekbe pl.:

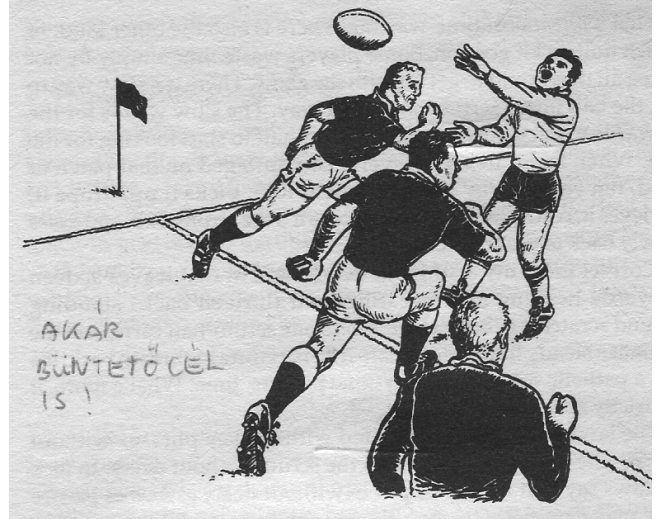
1. Szándékos szabálytalanság

Az a játékos, aki szándékosan megsérti bármely szabálypontot, az sportszerűtlenül játék bűnében vétkes. A játékvezetőnek, mint láthatjuk, megvan a joga arra, hogy beletekintsen az emberek lelkébe és döntsön a szándékaikról.

Időnként a szándékok meglehetősen nyilvánvalóak. Tegyük fel, hogy labdánk van a 22-esünkön belül és ezen pillanatban őt robozó ellenfél rohan ránk. Épp most fordult ki a bokád, tehát valószínűtlennek tűnik, hogy sikerül meglőgni előlük. Elkerülhetetlennek látszik, hogy leteritenek, elveszik a labdát és azután már senki sincs köztük és a célterületünk között, csak 10 méternyi őszi kőd.

Ebben a pillanatban megpillantasz egy játékosársad, tőled jobbra. 5 méter előtted, de senki sincs rajta. Hogyha előredobod neki a labdát, a játékvezető biztosan fűjni fog és várhatóan egy tolongás következik, ami legalább megadja az esélyt a csapatodnak arra, hogy újrarendezze a sorait. Így tehát bölcs megoldás, előre kell dobni a labdát.

Ekkor a játékvezető fűtül és az ellenfeled javára büntetőrúgást ítél, vagy rosszabb esetben akár büntetőcél is. A rögbi játék azzal a feltételezéssel működik, hogy a játékosok megpróbálják betartani a szabályokat, még abban az esetben is mikor szorult helyzetben vannak. Hogyha szándékosan megsérted a szabályokat, melyekért egyébként a normális büntetés csak tolongás lenne, te a játék lényegét sérted meg és ezért fizetni kell.

Kis szabálypont szándékos megsértése nagy üzlet, az ellenjáték szabály azt mondja ki, hogy egyetlen játékos sem sértheti meg szándékosan a játék szabályait. Ezen a képen látunk egy játékos, aki ellen túlerőben vannak az ellenfelek és ezért a labdát előredobja abban a reményben, hogy majd tolongás következik be. Ami valószínűleg ítélet lesz az büntetőrúgás, vagy akár büntetőcél is.

2. Időhúzás.

Az időhúzás meglehetősen oktalan viselkedés; ha nem akarsz játszani, akkor mi a francnak vagy ott? Különösen olyan tekintetben tehetjük fel ezt a kérdést, hogy a játékvezető várhatóan sportszerűtlen játékért még meg is fog büntetni. Ismerjük be, a szándékos időhúzást elég nehéz álcázni. Eldobni valahová a labdát, amikor az ellenfélünk büntetőrúgást kapott az nyilvánvaló időhúzás. Ugyanez a helyzet tolongásnál vagy bedobásnál lassú összeállás. Egyiknek sincs igazán nagy jövője. A büntetés az legalább szabadrúgás. Megeghet, hogy újabb büntetőrúgás lesz belőle és a büntetőcél sem lehetetlen ebben az esetben.

Ez a szándékos időpazarlás. Van egy másik fajta is, amely egész gyakran következik be. Egyes játékosok úgy fecsérlik az időt, hogy egyszerűen nem követnek el mindent azért, hogy együtt haladjanak a játékkal. Be lehet a labdát dobni lassan is a tolongásba, de normális, gyors módon is. A lassú módnál a tolongás játékosok összeállnak és a 9-es ekkor kezd el keresni a labdát. Amikor felfedezi azt 10 méterrel arrébb valami sáros fűcsomó mögött, odasétál, felveszi, megpattogatja, lerázogatja, elolvassa rajta a feliratot, hogy nem-e rossz labda véletlenül majd lassan visszasétál a tolongáshoz. Javítson ki valaki, hogyha rosszul számolok; de mindeközben 16 tolongás játékos nyög és izzad és 13 háromnegyed játékos álldogál kaparva magát, miattal egy 9-es irányító játékos játssza kiseddel játékait. Engem az sem érdekel, hogyha azért csinálja ezt, hogy lélegzethez jusson, ez még mindig 29 játékos idejének pazarlása. S emellett szigorúan tilos.

A szabálypontok sűrűn át vannak itatva a kulcs kifejezéssel: késedelem nélkül. A labda is késedelem nélkül dobandó be a tolongásba. Tulajdonképpen a szabály azt mondja, hogy a labda késedelem nélkül dobandó a tolongásba mihelyst a két első sor összejárt. Tehát összességében az a 9-es játékos, aki vár, amíg valamelyik leváló befejezi az orrfűvását és becsatlakozik a tolongásba, szóval ez a 9-es időnkét fecsérli. Az a sarkazó, aki terjedelmes megbeszéléseket folytat a bedobáskor alkalmazandó titkos jelről, mielőtt bedobná a labdát, ugyancsak időnkét fecsérli. Az a csapat, amely büntetőrúgást kapott és ekkor demokratikusan arról vitatkoznak, hogy mit tegyenek vele, ugyancsak időnkét fecsérli. Még senki sem vitt célt miközben a labda játékon kívül volt.

Az én javaslatom az, hogy mindent minimum csendes ügetségben kellene végrehajtani. Ezzel azt akarom mondani, hogy ha a játékosok akkor is annyira résen lennének, amikor a labda játékon kívül van, mint amikor játékban, akkor sokkal kevesebb leállást láthatnánk és sokkal több játékot. (Bámulatos, de még nemzetközi szinten is a labda gyakorlatilag a játékidőnek kb. egyharmadában van játékban csak). Gyakran úgy tűnik, hogy a fűtly jelére a gondolkodás is leáll.

A játékvezető kötelessége a szabályok értelmében, hogy figyelje, hogy a játék késedelem nélkül haladjon előre, és ha úgy véli, hogy valaki szükségtelenül késedelemkedik, megvan a joga arra, hogy szabadrúgást ítéljen ellenük, hogy előbbre vigye a dolgokat egy kissé. S az a tény, hogy fel sem fogjuk, hogy székrekedéses módjára cselekszünk, igazából nem lényeges: a lomhaság egyik hátránya, hogy gyakran ahhoz is túl lomhák vagyunk, hogy felfogjuk mennyire lomhák vagyunk.

3. Labda kidobása pályán kívülre

A labda szándékos kidobása vagy kiejtése a pályán kívülre ugyancsak a sportszerűtlen játék körébe tartozik. Ha azt akarjuk, hogy a labda kívül kerüljön az oldalvonalon, akkor vagy ki kell rúgnunk, vagy személyesen ki kell mennünk vele. Persze legkönnyebb megoldás kidobni. Ugyanez vonatkozik a szándékos célterületre vagy célterület mögé dobásra. A büntetés ezeknek a dolgoknak szabadrúgás.

Ha azonban épp egy játékosársadnak próbáltál passzolni, aki nem a várt helyre fut be igazából, és így dobod ki a labdát az oldalvonalon kívülre, ez nem minősül szándékosnak, tehát nem is fog fűjni a bíró ellene.

Megismételt szabálytalanságok

Meglehetősen fontos az ügy. A rögi szabályai képezik a játék leírását. Ha megváltoztatjuk a leírást megváltozik a játék is.

Azon játékosok, akik kitarotán megsértik a szabályokat, gyakorlatilag megpróbálják megváltoztatni a játékot. Lehet, hogy ezt a saját előnyükre teszik, pl. oly módon, hogy dúrúnk a bedobó sorban. Az is lehet, hogy csak azért csinálják ezt, mert nem tudnak jobbat. (Láthatunk számos ilyen sarkazót például). A végkifejlet, a hatás ugyanaz: torzul a játék és ennek torzitása révén kárt okozunk mindenkinek. Azon pillér, aki nem engedi be a labdát az alagútba, mindkét csapat esélyét csökkenti arra, hogy megszerezze a labdát. Tudatlanság nem mentség: a kár ugyanakkora függetlenül attól, hogy, tudja valaki, hogy mit csinál vagy nem.

Ez az oka annak, hogy a játékvezető igen széles jogkörrel rendelkezik ezen ügylet lekezelésére. Nem meglepő, hogy kötelessége szigorúbb eljárásokat alkalmazni felnőtt meccseken: amikor egy játékos ugyanazt a szabályt már harmadjára sértette meg, a játékvezetőnek figyelmeztetnie kell, és ha ez nem használ, akár ki is állíthatja. A junior mérkőzéseken, ahol a tűrés szint magasabb, a játékvezető általában figyelmezteti egyszer a játékost, majd ezután ha nem tapasztal javulást, szól a csapatkapitánynak, hogy a játékos ki kell küldenie, ha nem változik meg viselkedése. A kapitány, ha van egy kis esze, idő előtt lecseréli a játékost és még el is magyarázza neki az aktuális dolgot.

Bizonyos problématerületek úgy tűnnek, hogy melegágyai az ismétlődő szabálytalankodásoknak - ilyen a tolongás, a bedobás és különösen a lesszabályok területe. Azok a háromnegyed játékosok, akik rendszeresen átlélik a leszabályokat, egyik támadást a másik után fojtják meg. Természetesen ezért büntetőt ítélt ellenük a bíró és 3 pont, amit valószínűsíthetően elár az ellenfél, ami még nem is biztos; de mindegyik esetben az ellenfélük egy sikeres jutalomrúgással végződő cél esetén akár 7 pontot is elérhetett volna, szóval ez nem teljesen tiszta ügy. Nagy probléma lehet, amikor nem ugyanaz a játékos kerül mindig lesre. Mit tehet akkor a játékvezető, mikor ugyanazon szabálytalanságot a csapat különböző tagjai követnek el rendszeresen. Nagy dolog. Hosszú fagyos nézéssel illetheti a csapatot, aki elkövette ugyanazt a szabálytalanságot többször is, és ha úgy véli, hogy eleve van ebből az ismételt dologból, akkor egy általános figyelmeztetésben részesítheti a csapatot. Ezt követően már csak egyetlen egy dolgot tehet. A következő játékos, aki elköveti ezt a szabálytalanságot - még akkor is, hogyha személyesen ő először követte azt el - ki lesz állítva. A játékvezetők nem azért vannak itt, hogy barátokra leljenek. Azért vannak ott, hogy a szabályokat alkalmazzák és a szabálykönyv ehhez megadja számukra az eszközöket.

Veszélyes játék

1. Ne törd össze vagy üsd az ellenfelet (nem ellenség!!!)

Egyáltalán nem mentség az elmondani, hogy azért ütöttem meg, mert nem engedte el a labdát. Tilos bármelyik labdás vagy labda nélküli ellenfelet ütlegelni.

Más a helyzet a saját játékosársáiddal, de nem túlságosan. (Egyszer vezettem egy olyan meccset, ahol a csapatkapitány elverte egyik tolongás játékosát, mielőtt fújtam volna ellene egy kisebb fajta ellenjáték miatt: így hát végül is nem fújtam.) Nincs különösebb kitétel a csapattárs molesztálása ellen, de az ellenjáték szabály értelmében senki sem sértheti meg a sportszerűség szellemét. Sportszerűtlenség játékosársunk bordán vágása? Szerintem igen. Pl. ha az kisebb nálunk. Összességében jobb, hogyha nem verünk el senkit.

2. Senkit sem rúgj, taposs, vagy gáncsolj

Ez meglehetősen egyszerű dolog. De nem volt mindig így.

1866 táján az összes szabály, ami a Rugby School-ban játszott játékban a rúgással kapcsolatban létezett, az volt, hogy azt nem tehetted térd felett, vagy térd szintben, vagy a sarkaddal és nem foghattál és rúghattál, kivéve azt az esetet természetesen, amikor az áldozat idióta módon megtagadta a labda elengedését, mely esetben lehajolhattál és gyomron rúghattad.

1874-ben a Rugby Football Union deklarálta, hogy a rúgás és a taposás minden körülmények között tilos, ez biztos jele volt annak, hogy ezek számos alkalommal kivételre kerültek.

Mostanság természetesen a rúgás szigorúan tiltott... Nos, azért ne menjünk el emellett olyan gyorsan. Nem sok sípcsontvédő gyártót látunk gyufát árulni állni az utcán. Tehát bizonyosan megélnék a saját szakmájukból. Inkább azt mondhatjuk, hogy a sípcsonton rúgás inkább véletlenszerű manapság, mint szándékos.

Azután itt van a taposás ügye.

Amikor azt a szörnyű esetet nézegetjük, amikor az egyik játékos a másikon tapos, elmerenghetünk azon, hogy vajon mit mond az ország törvénye a gondatlanságról.

Azt mondja, hogy mindenkinek kötelessége vigyázni embertársaira. Ez azt jelenti, hogy nem viselkedhetünk olyan módon, ami más személy sérülését okozza. Ha olyan dolgot teszünk, amiről tudjuk, hogy másnak sérülést okoz, akkor gondatlanság bűnébe estünk. Sőt mi több akkor is bűnösök vagyunk, ha nem tudjuk ezt és nem törődünk vele, hogy vajon sérülést okoz-e a dolog, vagy nem. Akkor hol illik bele a dologba a taposás?

Nemtörődömség = veszélyes = ellenjáték. A cipő veszélyes használata tilos. Ebbe beletartozik pl. az az eset, amikor erős és nem törődöm módon rúgunk bele a labdába, amikor az egy ellenfél közelében van. A veszélyes játék nem szükségszerűen rosszindulatú. Szó lehet itt gondatlanságról is. A játékosoknak kötelező mindegyik eset elkerülése.

Nézzük azt a játékost, aki rátapos ellenfelére, így próbálván elérni, hogy elengedje az a labdát. A játékos tudja, hogy sérülést okoz; tudnia kell, hisz fel tudja mérni, hogy mit csinál. Most nézzünk egy olyan játékost, aki belefut nyitott tolongásba, és eközben megtapos egy játékost, aki történetesen lent van a földön. Ez a befutó játékos nem látja pontosan, hogy hová lép, nem is foglalkozik vele, mivel az foglalja el, hogy nyitott tolongását előre tolja. Melyik játékos vétke taposás bűnében?

Mindkettő.

Az első játékos jöhet azzal, hogy megpróbálta egyszerűen kipiszkálni a labdát, amely közeléből a szabály szerint az ellenfélnek már el kellett volna távolodnia. A másik játékos védekezésében az szerepelt, hogy ő már félig bele volt szorulva a csomagba, így hát senki sem várhatta volna azt tőle, hogy tudja, hogy hol van a lába, egyébként is az ellenfele lesen volt.

Egyik mentegetőzés sem ér egy garast sem. Az ellenfél szabálysértése nem adhat felmentést veszélyes játékokra. Emellett minden játékosnak a saját felelőssége, hogy tudja, hogy merre jár a lába, erre odafigyeljen. Az a játékos, aki valaki másra rátapos, nem törődöm mód cselekszik. A cipők, de különösen a stoplik igen nagy kárt okozhatnak.

Ez az a terület ahol a játék szabályai átfedésben vannak az adott országok jogszabályaival. Bekövetkezhet az, hogy ellenfelünk fejéből elkezd ömleni a vér, emiatt bizony bíróságon, sőt börtönben is kiköthetünk. Voltak már ilyenek. Emlékezzünk erre, amikor bárkire ráemeljük cipőnkét! **Ez játék és nem háború.**

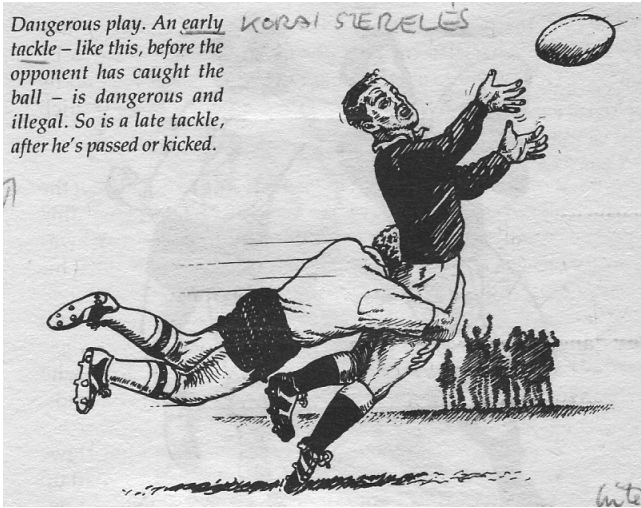
Utoljára szóljunk a buktatásról. A buktatást ugye lábbal hajtjuk végre. Azonban ha valaki lábában, vagy karjában mi bukunk fel, az a mi hibánk és nem az övé.

3. Tilos a veszélyes szerelés

Az, hogy mi a veszélyes szerelés és mi nem, annak eldöntése mindenképpen a játékvezető dolga, de megpróbálom, hogy mi az az öt dolog, amely a sípot villámcsapás gyorsaságával a szájához vezérli, bármely játékvezetőnek. Ezek: korai szerelés, kései szerelés, magas szerelés, olyan ellenfél szerelése, aki éppen labdáért ugrik, és a mervekes szerelés.

A korai és a kései szerelések duplán tiltottak - olyan embert támadunk, akinél nincs labda - és egyben veszélyesek is, mert ellenfelünknek nincs esélye sem, hogy megvédje testét az ütéstől. Ebben a tekintetben a kései szerelés talán rosszabb is, mint a korai, mert az a játékos, aki már leadta a labdát, kissé ernyedtt állapotban van, nincsenek izmai megfeszülve.

A magas szerelés az az adott játékos vállvonala és afölötti szerelést jelenti, a szaksargonban szárítókötélnek is nevezik vállójában, mert kivételben igen hasonlít ahhoz, amikor valaki beleszalad egy szállítókötélbe, amit nem vett észre. A lényeg, tilos ellenfelet nyaka és feje környékén szerelni. Ebbe beletartozik a gallér ráncigálása is. Az ügyletbe értjük a magas szerelésnek a kísérletét is. Megeshet, hogy a kiszemelt áldozat egy testcsellel kitér és a szerelő csak a friss levegőt markolja meg, de a játékvezető ebben az esetben is büntethet magáért a kísérletért.

Dangerous play. An early tackle - like this, before the opponent has caught the ball - is dangerous and illegal. So is a late tackle, after he's passed or kicked.

Veszélyes játék. Korai szerelés - mint a képen látható az ellenfél még nem kapta el a labdát - veszélyes és tilos. Hasonló a helyzet a késői szereléssel, amikor az ellenfél már lepasszolt vagy elrúgta a labdát. A háttérben a nézők felháborodása nyilvánvaló.

Amikor ellenfelünk labdáért ugrik - bedobó vonalban mondjuk, vagy magas labda elkapásakor - veszélyes játéknak minősül szerelni őt addig, amíg le nem ért mindkét lábával a talajra. Ebbe beletartozik bokájának kikapása vagy felrántása is. Miért? Akár a feje is eshet. Elég ennyi?

A merevkezes szerelés kicsit félrevezető kifejezés. Ezt végrehajthatja a szerelő a labdavívóval, - de ugyanígy a labdát vivő is cselekedhet ily módon a szerelővel, és ez időnként nemcsak szerelési helyzetben fordul elő. Ekkor az történik egyszerűen, hogy az egyik játékos merev karral bevág egyet a másiknak. Ha a szerelő teszi ezt az általában úgy történik, hogy a karját oda nyújtja ki, ahol a labdavívó feje beleszapódik. Ha a labdavívó teszi ezt, akkor ő a merev alkarral a szerelőnek húz be egyet. Mindkét megoldás veszélyes játék.

Aki rögbi játékba benevez, annak egyik legnagyobb felelőssége az, hogy mindent elkövessen a sérülések létrejöttének megakadályozására. Azt senki sem várja, hogy egy szerelés kellemes vagy akár fájdalommentes legyen, s egy célhoz vezető briliáns szalomozás egyik nagy veszélye éppen az, hogy kellős közepén elemi erővel hullasz az ülőgumóidra. De hadd emlékeztessék mindenkit, hogy miért játsszunk ezt a játékot - mi a célja.

A rögbi célja a labda megszerzése és vele való pontszerzés. Azért senki sem részesült még köszönetben és pontokat sem szerzett, hogy valamely játékost cselekvésképtelenné tett. A labda megszerzése, ami számít.

Ha egyszer azt észleled magadon, hogy azért szerelsz valakit, hogy sérülést okoz neki, ahelyett, hogy azért szerelnéd, hogy megszerezd a labdát tőle, akkor katasztrófális memória összeomlás irányába haladsz, amely várhatóan egész életedbe ezután már kísérteni fog.

Veszélyes játék. Magas szerelés - a nyak vagy a fej környékén veszélyes és tilos. Tilos ellenfelet megfogni a vállvonala felett, vagy a gallérjánál. Hasonlóan tilos a merevkezes szerelés is.

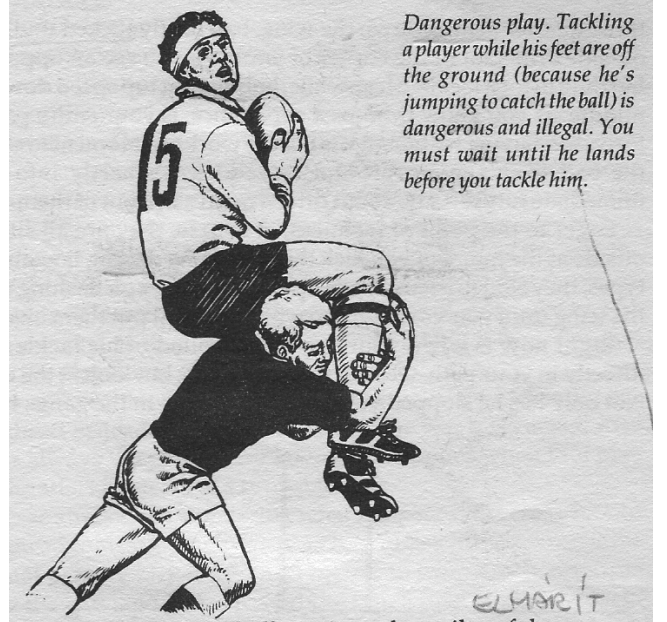
4. Ne dőzerolj

A szerelést arra találták ki, hogy megállítsuk a labdát vivő játékost. Ha nem megfogni próbálod, hanem csak egyszerűen behúzol neki egyet, vagy leütöd, ez veszélyes játék. Emellett oly módon is sérülést okozhatsz egy játékosnak, hogy egyszerűen belerohansz, különösen, amikor kétszer akkora vagy, mint ő. A labdavívó is követhet el veszélyes megoldásokat. A kézlesöprést általában és normális esetben egy oldalról jövő szerelés elhárítására használják és nem a szemből jövőre. A labdavívó szembe találkozik egy előlről érkező ellenféllel, és úgy ront rá hogy eközben a keze dárdaaként mered előre, akkor ezt a szuronysegezést a bíró úgy ítélheti meg, mint a játék szükségtelen része és fújhat ezért.

5. Ha elrúgta a labdát, tilos akadályozni!

Ha úgy véljük, hogy erről már hallottunk, nos hát lehet, hogy hallottunk hasonlóról. Itt ugyanarról a jó öreg ügyletről van szó, mint amikor azt mondtuk, hogy ne támadjuk le, ne szereljük, ne taszigáljuk, ne emeljük fel, vagy ne furakodjunk be és semmilyen módon, ne molesztáljunk olyan játékost, akinél nincs labda - ebben a fejezetben olyan játékost, akinél azért nincs labda, mert éppen elrúgta.

Ami miatt különleges ez a fajta szabálysértés, az a büntetése: büntetése lehet büntetőrúgás, arról a helyről, ahol a szabálysértés történt, vagy büntetőrúgás arról a helyről, ahol a labda leesett. Miért kell, hogy ez így legyen?

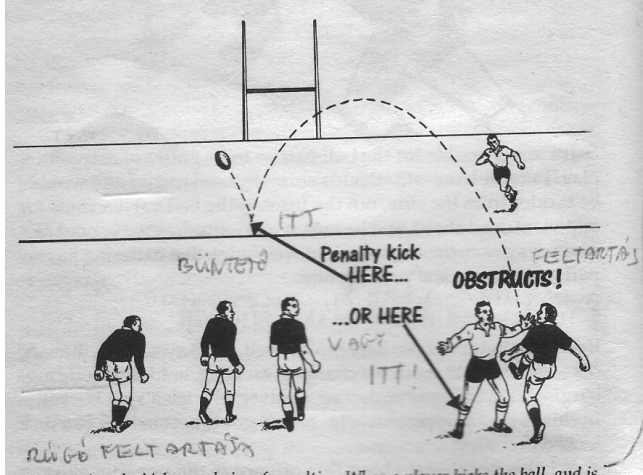
Dangerous play. Tackling a player while his feet are off the ground (because he's jumping to catch the ball) is dangerous and illegal. You must wait until he lands before you tackle him.

Veszélyes játék. Olyan játékos szerelése, aki még nem áll a földön, (mert éppen felugrott egy labdáért, hogy azt elkapja) veszélyes és tilos. Meg kell várnod, amíg földet ér, és csak azután szerelheted

A vélekedés e mögött a szabálpont mögött a következő. Tegyük fel, hogy háromnegyed játékos vagy, aki éppen robotog lefelé a szélen, labda a külső karod alá szerelve. A szemed sarkából látsz egy ellenfelet, aki szerelni fog majd várhatóan téged. Időközben, mint azt tapasztalatból jól tudod, a pálya közepén az egész hozzád tartozó tolongásgárda csúcssebességgel bicog előre, habzó szájjal véért kiáltva. Pont ez az időpont, amikor eljött az ideje annak, hogy elővarázzold a hónod alól a labdát, és egy keresztbe rúgással ügyesen vélhető jövőbeli tartózkodási helyük irányában kb. 15 méterre előre berúgod a labdát.

Megszédülve a sebességtől természetesen, kissé előtted állnak leszen, abban a pillanatban, mikor elrúgtad a labdát. Mivel jóra való, törvényisztelő fajták, ezen pillanatban beletaposnak a fékpedálba, tehát most rajtad a sor, hogy felpörögsz és a szélen elviharozva beérd őket, ily módon szüntetve meg leshelyeztetüket.

Ekkor azonban ellenfeled egy meghiúsult szerelési kísérlettel beveti magát utadba. Feltartás természetesen, de lássuk mi a következménye! Nemcsak téged vont ki a játékból hanem azt is megakadályozta, hogy a tolongás játékosaid leshelyeztetét feloldjad. Ennek révén csendben legyilkolta a briliáns keresztvégűsodat, és ennek révén nagy valószínűséggel egy remek pontszerzési lehetőséget. Isten a tanúm, rozsdás tumpa késsel megnyúzni a disznót túl enyhe büntetés lenne.

A rugó feltartása. Büntetés variációk. Amikor egy játékos elrúgja a labdát, majd ezt követően egy ellenfél feltartja, a rugó játékos csapata választhat büntetőrúgást a feltartás helyéről, vagy pedig arról a helyről, ahol a labda leesett. Nem sok kétség lehet, hogy melyiket választják.

A szabálykönyv az ilyen típusú szabálytalanságok megelőzése érdekében, azt kínálja az ártatlan félnek, hogy választhat az előzőekben leírtaknak megfelelően valamelyik helyszínen elvégezhető büntető rúgás lehetőségéből. Ha feltartást követő játékos ezen tettevel próbálja egy jó keresztűrúgás lehetséges következményét semmissé tenni, ezen szándékainak megghiúsulását a szabálykönyv úgy éri el, hogy felajánlja az ellenfélnek a labda leesésének helyéről elvégezhető szabadrúgás lehetőségét is. Másfelől előfordulhat az is hogy a keresztűrúgás félresikerül és olyan helyen esik le a labda, ahonnan kedvezőtlen a büntetőrúgás elvégzése, ezért ajánlja a könyv azt a lehetőséget is, hogy a feltartás helyéről is rúghatják a büntetőt.

Ez a szabály akkor is működik, hogyha keresztűrúgás helyett, a feltartás előtt a rugó előre rúg. Továbbá rendelkezésre áll a játékvezetőnek a büntetőcél szabály, mely akkor lép életbe, amikor az ellenjáték egy valószínűül cél lehetőségétől fosztja meg a támadó csapatot.

Eszünkbe juthat esetleg, hogy mi történik akkor, amikor a keresztűrúgás, vagy az előrerúgás az oldalvonal közelében, vagy az oldalvonalon kívül ér földet. Ekkor a helyzet az, hogy a büntetőrúgás 15 méterre az oldalvonaltól adandó a labda leesésének vagy az oldalvonal keresztveződésének vonalán. Abban az esetben, hogyha az előrerúgás a célterületen, a célterület oldalvonalán, a célterület vége vonalon vagy azon túl esik le, a választható büntetőrúgás 5 méterre kerül a célvonalról, azon hely vonalában, ahol a labda keresztzte a célvonalat, de legalább 15 méterre az oldalvonalról. Igazából ezzel a szabályponnal nem kell erőltetni a játékos agyát, nehogy túlhevüljön, hagyjuk rá a játékvezetőre, tudja az a dolgát.

Egy utolsó gondolat a labda elrúgását követő kiprovoált feltartással, valamint kiprovoált kései szereléssel kapcsolatban.

Időnként a rugók hozzák a saját fejükre a bajt. Látják, hogy közeleg a szerelő és a rúgást az utolsó mikroszekundumra halasztja akkor, amikor már a szerelő útban van felé. Ne kívánjuk akkor a szerelőtől, hogy visszaforduljon a levegőben. Vagy az ellenfél ott áll a labdavívó útjában, rajtra készen, hogy megpróbálja leblokkolni a rúgást, hogyha nem sikerül szemből szerelni. Másik dolog, amit tudnunk kell, mi van akkor, amikor a rugó már elrúgta és a szerelő leszerelte őt. Vagy amikor a rugó rúgott és ebben a pillanatban ütközik egy várakozó ellenféllel.

Szerintem ezt nem nevezhetjük kései szerelésnek. Szerintem ez kései rúgás volt inkább. Úgy gondolom az ütközés nem tekintendő feltartásnak - inkább azt mondhatjuk, hogy a rugó rosszul időzített. Azért a szerelőnek is vannak bizonyos jogai ezen a földön, s a rugók nem várhatják el azt hogy a szerelők megtegyék nekik ezt a szívességet, hogy visszavonuljanak és plusz teret szolgáltatassanak számukra a rúgás végrehajtásához.

6. Ha nincs nála labda, hozzá ne nyúlj

Na itt azután tényleg a dolgok közepébe vágunk. Ha arról beszélünk, hogy a rögbi ténylegesen egy nyitott férfias küzdelem egy darab áramvonalas bórdarabkáért, akkor mindenkinek szabadnak kell bizonyulnia a labda megszerzéséért (vagy a labdavívó elkapására) legalább olyan mértékben, amennyire vézna lábaik, illetve ziháló tüdejük ezt lehetővé teszik. Amit nem szabad engednünk, az hogy a másik játékos, mikor elér valakit, és rátenyerel, nekitántorodjon, tenyéryni haját, ruhát vagy bórdarabkát tépjen le valakiről, vagy csak egyszerűen hátulról odalopakodva a rejtékből egy nagy pofont engedjen el. Ezen azt értem, épp elég megpróbáltatás egy nehéz étkészés után és más cipőjének viselése közben átfutni hosszában a rögbi pályát. Verszélyesünk szükségére arra, hogy olyan valaki atrocitásait szenvedjük el, aki nemcsak a labdát üldözi.

Hasonlóan hibás dolog feltartani olyan ellenfelet, akinél nincs labda, de éppen törekszik a megszerzésére abban az esetben, amikor útjába vagyunk, vagy afelé tartunk, hogy az útjába kerülünk. Időnként természetesen nehéz elkerülni azt, hogy az útjába kerüljünk, mivel nem mindig találhatjuk ki, hogy merre akar indulni, de legtöbbször nem ez a helyzet. Ha közvetlen közte és egy labdás csapattársunk között állunk, aki éppen most kapta el a labdát, de azt mégis elejtette, ne álljunk ott csipőre tett kézzel, hanem tűnjünk el az ellenfél útjából. Mozduljunk arrébb.

A szavak értelmén szívesen nyargalok, most megkérdéshet magukat, hogy nem volt már dolgunk ezzel az ügygel ezelőtt. Valahogy szörnyen ismerősnek tűnik az ügy. Olyan érzésük van, amit a francia *déja vu* (gy.k.: *mintha ez már megtörtént volna velem*) kifejezés takar. (Azok is rögbiznek). Nos igenis, meg nem is. Jelenlegi csete-paténk a feltartás szabállyal már beszámolt egy figyelmeztetésről lesen álló játékosok felé, akik ellenfelet tartanak fel oly módon, hogy az ellenfelek és a labda

között tartózkodnak. Szerintem ez az amire gondolnak. Akkor miért foglalkozunk ezzel ismét? Két okból.

Labda nélküli feltartás. Tolongást, csomagot vagy nyitott tolongást kivéve tilos megfogni, visszahúzni vagy zavarni bármely játékost, akinél nincs labda. Ebbe beletartozik mezének, nadrágjának vagy akár hajának a ráncigálása is. A szabálykönyv értelmében ez veszélyes játék. A játékvezető súlyos ítéleteket szabnak ki érte.

Először is van egy kis különbség. Feltartás szabály olyan lesen álló játékosokról beszél, akik ellenfelet tartanak fel. A veszélyes játék szabálytalanság minden olyan játékosra vonatkozik, legyen lesen vagy nem, aki feltart, vagy kezét emel ellenfélre. És ez sokkal súlyosabb. Azt legalább meg lehet érteni, hogy egy lesen álló játékos - meghatározásunk szerint általában labdás játékosárs előtt álló - ellenfele útjába kerül. Ez helytelen és nem megengedhető, de legalább megérthető. Az a játékos, akitnek még a lesen levés méntsege sincs meg, és aki nemcsak feltartja az ellenfelet, hanem valójában megpróbálja kivonni erőnek erejével a játékból - nos ez a pacák saját maga ellen hívja ki a sorsot. Büntetőrúgást és figyelmeztetést, sőt akár kiállítását is érdemel. A játékban nincs helye személyes bosszúnak. Ha nem tudat elcsipni a labdást, akkor ne nyúlj senkihez.

Tehát ez a második oka, ezen témakör újra felmelegítésének. Annnyira fontos és alapvetően lényeges, hogy megér pár ismétlést. A rögbi egyik legnagyobb vonzereje, hogy mindenki jogot formálhat a labdára, s ha valakinek sikerült azt megszereznie, a maradék 29 játékos bármelyike szabadon utána mehet és megpróbálhatja visszaszerelni. Ne próbálja senki sem ebben megakadályozni őket.

Azt sem képzelje senki, hogy megkerülheti a szabályokat azzal, hogy a játékosok mezét, ruházatát fogja meg játékos helyett. A ruha ugyanúgy számít.

Mindazonáltal fájdalmas heisztelen. Tilos szándékosan összedönteni tolongást, foghatunk olyan játékost, akinél nincs labda, ez az eset a tolongás, a nyitott tolongás és csomag esete. Nyitott játékban ugyancsak elrúncigálhatunk, eltolhatunk egy labda közelében fekvő játékost, de ezt tilos csomag és nyitott tolongás esetében.

Azokban nagyon ezen ne lelkesedjünk fel. Mint minden kiváltság ez is csak annyit ér, mint a buszon a vezető melletti ülés. Továbbá ellenfelünk is ugyanúgy megetheti.

7. Tilos a toli, (a nyitott toli, a csomag) összedöntése

Mikor azt mondjuk egy tolongás játékosnak, hogy ne döntse össze a tolongást, ez olyan közhelyszerű dolog, mint amikor azt mondjuk egy emberekből álló piramisnak, hogy ne döntse össze magukat. Rettenetesen nyilvánvaló. Ennek ellenére mégis el kell mondanunk, mert azt látjuk, hogy számos tolongásjátékos megkísérli ezt. Pl. abban az időpillanatban, amikor az ellenfelük már megszerezte a labdát és igrálgatlan módon afelé cammogva, hogy a tolijuk betolásával érjenek el cél.

Nos ez a megnyilvánulás heisztelen. Tilos szándékosan összedönteni tolongást. (Ha önhibából gyűrődött bele, az egy más ügylet). Veszélyes és megszünteti a tolongás léteinek célját, melynek egyik eleme az, hogy a tolongás tartson addig, amíg véget nem ér. Kivételében ez pont olyan, mint a földalatti utazás, vagy koktél-partikra járás, vagy szerelmeskedés: mindegyik analóg oly módon a tolongásra, hogy addig kell tartson, amíg véget nem ér.

8. Tilos minden, ami veszélyeztet

Néhány további örület, ami elkerülendő. Ne vetődjünk, ugorjunk rá csomagra vagy tolongásra. Ha tolongás első sorában vagyunk, ne ökleljük fel ellenfelünket. Ha tolongás első sor játékosok vagyunk ne emeljük fel ellenfelünket a földtől, vagy kényszerítsük arra, hogy felemelkedjék vagy kiforduljon a tolongásból. Aki nem a lábain áll, nem tud magán segíteni, ez az egész ügylet súlyos sérülést okozhat neki. Aki ilyet követ el, azt veszélyes játékkért fogják megbüntetni.

9. Csak semmi megtorlás

Semmi olyat nem követhetünk el, ami veszélyezteteti ellenfelünket. Tudom időnként ez nehéz, de az a tény, hogy néhány francos barom, francos barom módjára viselkedik, nem jogosít fel téged is arra, hogy francos baromként viselkedj. Sőt mi több, ha a játékvezető már fújt az ellenfeled idiotizmusa miatt és te ekkor törlesz-

tesz, megváltoztathatja ítéletét, és a büntetést ellened fordíthatja. Tehát csak nyugodtan foglalkozz a pontok szerzésével. A győzelem a legjobb, legszebb bosszú.

10. Faltörő kos (flying wedge) és lovassági roham (cavalry charge)

Ezeket a megoldásokat általában akkor alkalmazzák, amikor a támadó csapat szabad vagy büntetőrúgást kapott az ellenfél célvonalá közelében. A faltörő kosnál picit megrúgják a labdát, a játékos társak a labdavívőre csatlakoznak ék alakban és megpróbálnak így átszáguldani a célvonalon. A lovassági roham nevű tüneményénél a támadó játékosok egyvonalban keresztbe felállnak a pályán nem messze a rugó mögött. Egy jelle megindulnak előre, a labdát a labdás picit megrúgja, majd a valamelyik játékos, aki nagy sebességgel érkezik, kapja a leadást. Faltörő kos és a lovassági roham is egyaránt veszélyes és tilos mindegyik korcsoportban.

Sporthoz nem illő viselkedés

1. Ne tégy semmit, ami vét a sportszerűség ellen

Bárcsak így lenne.

2. Ha a labda játékon kívüli, ne tégy semmit

Ez megint egyike azon csodálatosan meghatározatlan szabályoknak, melyet minden civilizált nemzet a farzsebében tart, hogy az örülteket és a forrófejűeket kezelje vele. Egyszerűen arról szól, hogy amíg a labda játékon kívül van, nem tarthatsz fel, nem molesztálhatsz, nem foglalkozhatsz, leköphetsz, szidhatsz, szórhatsz átkokat egyetlen ellenfeledre sem. Semmilyen nevetlenség, helytelen viselkedés körébe tartozó egyéb dolgot sem követhetsz el (próbáld meg ezt elkerülni).

A büntetőrúgás ebben az esetben nem ott kerül megadásra, ahol az esemény megtörtént, hanem ott, ahol a labda legközelebb játékba került volna. Ha pl. ellenfeled át-rúgta a labdát a célvonalon és önmentést végeztél, s ekkor egy ellenfél játékos odajön hozzád és elkezd molesztálni túrhetetlen hangnemben, akkor a büntetőrúgást a 22 méteres vonaladról kapod, mivel a megelőző eseményt követően onnan folytatódott volna drop-rúgással kifelé a játék. Ha a labda kimegy az oldalvonalon kívülre, s még a bedobás előtt történik valamilyen ügylet, a büntetőrúgás az oldalvonaltól 15 méterre ítéltetik majd. Végül - és most hadd tőmjem tele már egyébként is visszhangzó fejedet néhány olyan adattal, amit valószínűleg sohasem fogsz használni - ha a játékvezető büntetőrúgást ítél, vagy szabadrúgást ad és egy ellenfél valami baromságot csinál az elvégzés előtt, a játékvezető újabb büntetést ítél 10 méterrel az előző rúgás helye előtt és ez a második rúgás helyettesíti az elsőt.

Veszélyes játék és helytelen viselkedés ezen és minden egyéb más esetben a büntető rúgás az ítéletnek csak az egyik felét képezi. A játékvezető kiküldheti a játékost a pályáról ott és abban a szempillantásban véglegesen.

Ha nem állítja ki, akkor is figyelmeztetnie kell, s ha a játékos még egyszer elköveti a dolgot, ki kell küldenie. Ez azt jelenti, hogy a játék hátralévő részén már kimarad a játékból és a fegyelmi bizottság határozatától függően várhatóan még több mérkőzésnek is búcsút mondhat.

Lábjegyzet

Nyomatékosan kérek mindenkit, hogy **jegyezze meg**, hogy amikor arra kerül sor, hogy el kell dönteni, hogy valaki számszámot követett el vagy nem, csakis egyetlen helyzet és szabály ítéletben kompetens személy tartózkodik a pályán, az pedig **a játékvezető**. Ez benne van a szabálykönyvben is. Ez azt jelenti, hogy csak az időnket fecséréljük, amikor megpróbálunk vitatkozni vele, mert (a.) nem áll le velünk várhatóan vitatkozni, (b.) ami száz százalékgig biztos, hogy nem fogja megváltoztatni döntését. A szabálykönyvben az is benne van, hogy nem változtathatja meg döntését két esettől eltekintve, de mindkét esetben a partjelzőknek is szerepük van. Ha a játékvezető sípol valamiért, majd azután azt látja, hogy a partjelzője zászlója fenn van, elfogadhatja, hogy a labda hamarabb kiment, és megváltoztathatja bedobásra az ítéletét (ne felejtjük el azonban, hogy felülbíráhatja partjelzőjét) egyéb ügyekben, különösen pedig akkor, amikor nem pártatlan partjelzők vannak, a bíró általában egymaga szokott dönteni szinte minden ügyben, és nem veszi figyelembe a partjelzőknek a véleményét. Bizonyos magasabb színvonalú mérkőzéseken, ahol a kijelölt partjelzők ugyancsak minősített játékvezetők, segítségüket kérheti, veszélyes játék vagy helytelen viselkedés előfordulása esetére. Jelzésük esetén (vízszintesen előretartott zászló), a következő alkalommal, amikor leáll a játék, oda-bandukol és megkérdezi, hogy mi történt és azután dönt ennek megfelelően, de mindezek felül még mindig ő a legfelsőbb döntő bíró. Mások tanácsolhatnak neki dolgokat, de mérkőzés során a játékvezető a tények és a szabályok egyetlen megítélője.

Olvasók írják

A.W. Llanelli-ből írja: Tisztában vagyok vele, hogy labdás játékost nem bombázhatunk le a földre, szabályosan le kell szerelnünk. Ezt soha nem büntetik ugye?

D.R. Ez a körülményektől függ.

A.W.: Nos hát évekkkel ezelőtt egy nemzetközi mérkőzésen J.P.R. Williams vállal lökött ki egy szélsőt az oldalvonalon kívülre, meg kellett tennie, különben cél lett volna.

D.R.: Azt mondta, hogy nem volt neki más választása. Lehet, de azon esetben lebombázni a labdavívót, amikor még szerelni is lehetne, az továbbra is ellenjátéknak minősül.

***

J.W. Hawick-ből írja: Az magas szerelésnek minősül-e, amikor a labdavívó az utolsó pillanatban lehajol.

D.R. Bizzuk ezt a játékvezetőre.

J.W.: Azt akartam mondani, hogy a szerelő lehet, hogy 1 méter 90-es, miközben az ellenfele csak 1 méter 70.

D.R.: Akkor a szerelő rogyasszon egy kicsit jobban.

***

T.F. Camborne-ből írja: Kicsit szigorúnak tűnik tolongás esetében, amikor azt teszi feladatául a 9-es irányító játékosnak, hogy lehető legkorábban dobja be a labdát. A tolongás játékosok számára maga a tolongás az egyetlen lehetőség, hogy kicsit levegőt kapjanak. Isten szerelmére ne legyen olyan szigorú velünk.

D.R. Hát!

***

M.F. Dublin-ből írja: Az ég szerelmére miért akarna bárki is célterületen kidobni az Isten áldotta labdáját célterületen kívül, oldalra? Egy-szerűen le is rakhatja önmentésbe.

D.R.: Abban az esetben nem tudja ezt megtenni, amikor úgy fogják fent, hogy nem tud lehajolni.

M.F.: Megtörtént ez már valaha?

D.R.: Minden megtörténik.

***

P.J. Pontypool-ből írja: Csodálkozva olvastam, hogy a játékvezetőnek figyelmeztetnie kell minden játékost, aki veszélyes játék esetét követte el. Egy hatalmas behúzás veszélyes játék, ugye?

D.R.: Annak tűnik.

P.J.: Milyen gyakran látott már játékvezetőt figyelmeztetni az összes játékost, aki egy ütésváltásban részt vett. Soha.

D.R. Nos megleheti ha akarja, tehát ne is csodálkozzunk, ha megteszi.